

## AVALUACIÓ COMPLEXA BASADA EN COMPETÈNCIES DE L'ASSIGNATURA PRÀCTICUM II EN ELS ESTUDIS DE GRAU EN INFERMERIA DE LA UNIVERSITAT DE GIRONA

David Ballester Ferrando  
Universitat de Girona  
[david.ballester@udg.edu](mailto:david.ballester@udg.edu)

Concepció Fuentes  
Pumarola  
Universitat de Girona  
[concepcio.fuentes@udg.edu](mailto:concepcio.fuentes@udg.edu)

Rosario Fernández Peña  
Universitat de Girona  
[rosar.fernandez@udg.edu](mailto:rosar.fernandez@udg.edu)

Anna Bonmatí Tomàs  
Universitat de Girona  
[anna.bonmati@udg.edu](mailto:anna.bonmati@udg.edu)

Carme Malagón Aguilera  
Universitat de Girona  
[carme.malagon@udg.edu](mailto:carme.malagon@udg.edu)

Cristina Bosch Farré  
Universitat de Girona  
[cristina.bosch@udg.edu](mailto:cristina.bosch@udg.edu)

Rosa Suñer Soler  
Universitat de Girona  
[rosa.sunyer@udg.edu](mailto:rosa.sunyer@udg.edu)

Carme Bertran Noguer  
Universitat de Girona  
[carme.bertran@udg.edu](mailto:carme.bertran@udg.edu)

Jordi Doltra Centellas  
Universitat de Girona  
[jordi.doltra@udg.edu](mailto:jordi.doltra@udg.edu)

Dolors Juvinyà Canal  
Universitat de Girona  
[dolors.juvinya@udg.edu](mailto:dolors.juvinya@udg.edu)

### Resum

El Pràcticum en Infermeria representa un total del 32% dels crèdits de la titulació. Aquest espai formatiu precisa d'una atenció especial pel fet de ser on l'estudiant haurà d'assolir les competències previstes al títol.

Per aconseguir avaluar l'assoliment d'aquestes competències de forma integrada, és necessari treballar de forma conjunta amb tot el professorat i realitzar una proposta d'avaluació complexa, amb activitats alhora formatives i avaluadores. D'aquesta forma, s'han descrit de forma específica les diferents activitats a realitzar (l'observació, la tutoria, els seminaris, el diari reflexiu i el portafoli) i com s'avaluaran a través de la creació d'unes rúbriques.

### Objectius

Descriure el sistema d'organització del Pràcticum i el sistema d'avaluació complexa basada en competències.

Presentar el procés d'avaluació de les competències relacionades amb l'assignatura Pràcticum II utilitzant la plataforma educativa Moodle, com a eina d'avaluació i gestió docent.

### Desenvolupament

El desenvolupament del Grau en Infermeria, ve fonamentat per la ordre CIN/2134/2008 de 3 de juliol, de verificació del títol de Grau en Infermeria, on es disposen les característiques generals del títol, entre les quals en destaca la importància del pràcticum i del treball de fi de grau. D'acord amb les directrius europees de les professions regulades, la titulació d'infermeria té descrites les seves competències i a més es planteja la importància del pràcticum amb una disposició de 90 ECTS, entre Pràcticum i treball de fi de grau, del total de 240 de la titulació. La majoria de titulacions en infermeria estem realitzant al voltant dels 78 ECTS només en el pràcticum, el que representa un 32% de la titulació i que es desenvolupa amb unes 1800 hores

d'activitat presencial de pràcticum, a més de les hores d'activitat no presencial previstes, al voltant de les 540 hores.

La declaració de Bolonya, i totes les següents normatives realitzades dins l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES), dona una especial rellevància al pràcticum i preveu que totes les titulacions es plantegin l'activitat de pràctiques externes en empreses. En algunes, pot tenir una certa dificultat aquesta proposta; en infermeria, així com en titulacions tecnològiques, de la salut i de l'educació principalment, és imprescindible aconseguir una integració entre la teoria i la pràctica, per tal que aquests futurs titulats universitaris, siguin a més uns professionals que hagin assolit les competències descrites en els títols de grau i que aquestes competències estiguin en una doble línia, la universitària i la professional.

Sota aquesta nova perspectiva, l'Escola Universitària d'Infermeria amb el Grau en Infermeria de la Universitat de Girona (UdG), comptant amb l'experiència de 29 promocions de diplomats en infermeria, es va proposar fer un canvi metodològic dins els criteris del nou marc europeu. I d'aquest canvi metodològic del títol en general, enfocat cap a l'aprenentatge i l'assoliment de competències, el pràcticum també ha sofert un canvi d'enfocament important. Així, aquest pràcticum s'ha desenvolupat, ja en la seva concepció, de forma diferent al model anterior, on les pràctiques clíniques eren part d'una assignatura i per tant el professor responsable d'aquesta n'era també el coordinador i professor responsable únic de la mateixa.

El nou model de Pràcticum, es fonamenta en una filosofia diferent, on s'integren de forma progressiva totes les assignatures realitzades en el curs, amb l'assoliment de competències a partir de propostes d'activitats i d'un sistema d'avaluació complexa, i que requereix un seguiment i tutorització de l'estudiant, així com una major capacitat d'autogestió de l'aprenentatge d'aquest. Aquesta proposta genera un canvi organitzatiu del professorat pel que fa a la necessitat de treballar conjuntament, per tal de plantejar els objectius d'aprenentatge de les diferents assignatures imbricades en les competències previstes.

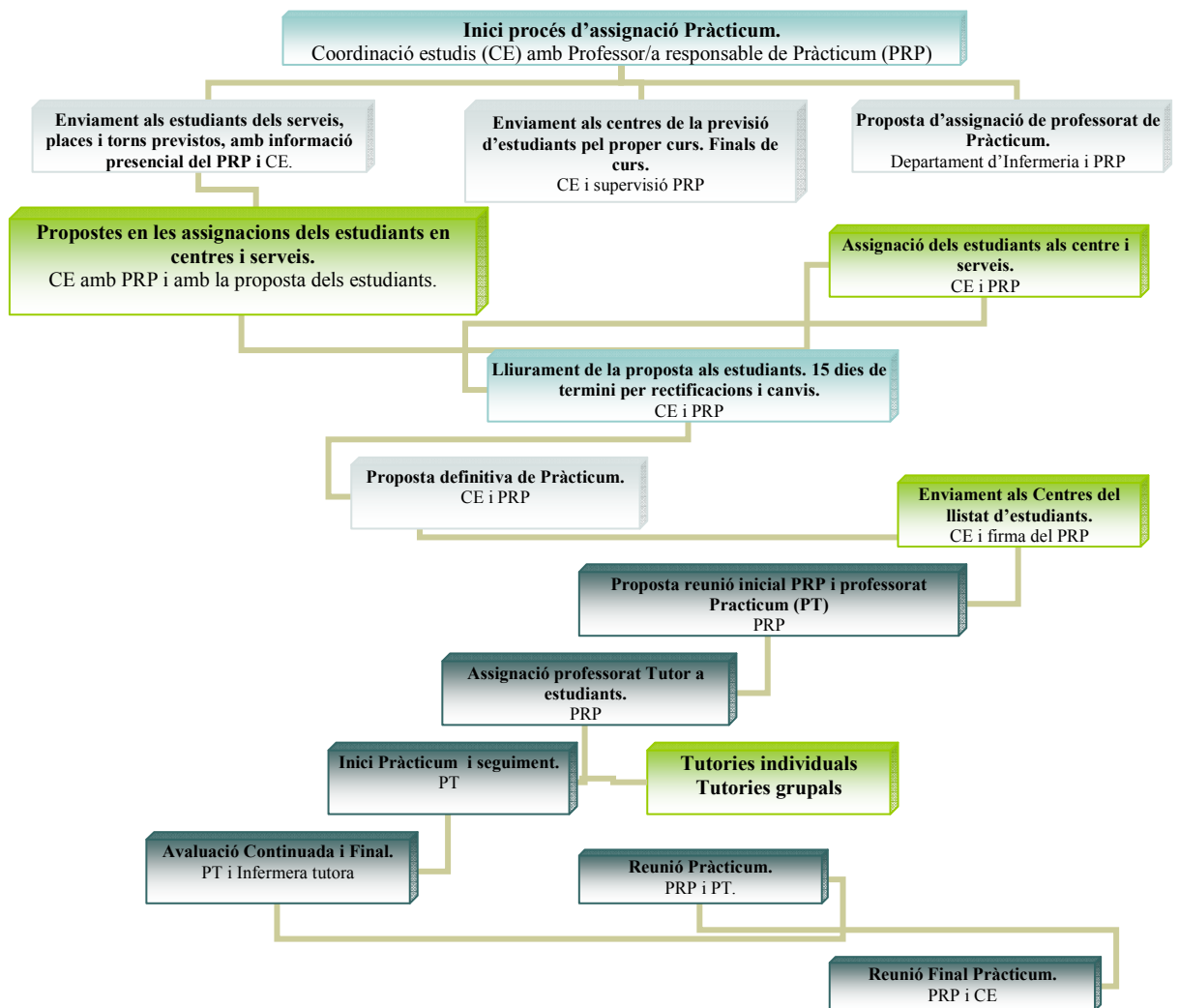
Aquesta nova perspectiva de treball ens va conduir a construir una nova forma de gestió i coordinació del pràcticum, on el treball en equip del professorat del pràcticum es fa imprescindible, però també se'n farà molt necessari la participació del professorat associat clínic en el seguiment, tutorització i revisió dels documents elaborats, així com de les possibilitats reals que les activitats previstes en les rúbriques es puguin dur a terme i en tot cas preveure millores en els documents que s'han realitzat, però sobretot canviar la forma, la metodologia i el treball amb l'estudiant, basat ara amb una filosofia d'aprenentatge i de responsabilitat dels discents.

### **La organització del Pràcticum**

La organització del pràcticum s'ha dut a terme amb la constitució d'una comissió delegada de la Junta d'Escola, la "Comissió de Pràcticum", que s'ha reunit amb una alta periodicitat inicialment però que també es va proposar treballar virtualment amb la creació d'un grup de treball a través de la intranet de la Universitat de Girona, per tal de espaiar les reunions presencials. Aquesta comissió té la funció per vetllar pel bon funcionament del Pràcticum i d'assessorar als responsables de cadascun dels pràcticums, a més d'elaborar el "Document de Pràcticum del Títol de Grau en Infermeria". Aquest document ha estat revisat per la Comissió de Govern del centre i posteriorment elevat i aprovat a la Junta d'Escola el 20 de juliol de 2010.

Aquest és el document marc on es realitza la proposta organitzativa general del pràcticum.

L'organització del pràcticum seguirà els següents processos:



**Figura 1:** Fluxograma del procés organitzatiu del pràcticum.

- Procés administratiu: des de la coordinació d'estudi s'enviarà als professors responsables de pràcticum la proposta de centres de pràcticum, i espais. Aquesta proposta es tancarà i s'iniciarà el procés de proposta d'assignació de places al pràcticum. Un cop tancada la proposta que serà realitzada per la coordinació d'estudis i validada pel professor/a responsable de pràcticum, s'enviarà als centres la proposta d'estudiants prevista a través del professor/a. Tots els documents administratius en relació al pràcticum, seran elaborats per la secretaria de la coordinació d'estudis i/o el tècnic de mobilitat i pràctiques externes, validats pels responsables del pràcticum, i la coordinació d'estudi.
- Procés pedagògic: el professor responsable de pràcticum, serà l'encarregat de gestionar els aspectes relatius a:
  - Informació inicial als estudiants sobre els objectius del pràcticum, llocs i espais de pràcticum així com del treball/s a efectuar durant l'activitat.
  - Elaboració dels objectius del pràcticum i associar les competències de l'estudi que s'han d'assolir en aquest.
  - Assegurar que es duguin a terme adequadament les propostes pedagògiques durant el pràcticum.

- Programar una reunió prèvia amb els professors/es de pràcticum, on s'informi, s'aclareixin els dubtes i es consensui el treball de tutorització i avaluació dels estudiants.
- Seguiment i participació en reunions grupals amb els estudiants i professor/a de pràcticum.
- Reunió final amb els professors/es de pràcticum, on es tanqui l'avaluació i es facin propostes de millora.

L'organització quant a professorat en el pràcticum serà la següent:

- Es duran a terme sessions inicials i prèvies abans de començar el pràcticum, on es situarà als estudiants sobre l'activitat docent a realitzar.
- Cada professor/a de pràcticum tindrà un grup de 4 a 6 estudiants (que dependrà del nombre de crèdits de pràcticum i del temps de contractació).
- La previsió de seguiment del pràcticum serà la següent:
  - Una tutorització individual setmanal.
  - Una tutorització grupal setmanal.
  - La tutorització individual i/o grupal es pot dur a terme al centre de pràcticum o a l'Escola Universitària d'Infermeria i la tutorització individual també es podrà realitzar en algun moment a través de les TIC.
  - Com a element de referència 1 ECTS de pràcticum requereix d'una dedicació docent del professorat d'unes 15 hores aproximadament.

A la Figura 1 es mostra el procés organitzatiu del pràcticum del Grau en Infermeria de la UdG

### L'organització didàctica del pràcticum

Es pretén que el pràcticum sigui un espai de reflexió contínua sobre l'aprenentatge pràctic, que vagi integrant progressivament els aprenentatges duts a terme en d'altres espais pedagògics del currículum

Per dur a terme aquest treball són necessàries eines que guiïn a l'estudiant, que serveixin de marc de treball a la infermera tutora, el professor/a de pràcticum i al professor/a responsable del pràcticum i, que a més, tinguin una continuïtat per l'assoliment de les competències al llarg dels quatre anys d'estudi.

Cada pràcticum especificarà quina o quines de les següents eines metodològiques utilitzarà:

- ✓ **Programa de pràcticum.** És el document que es lliura als estudiants, on s'especifiquen les característiques del pràcticum, els objectius previstos, les competències a assolir, les activitats a realitzar, els centres i serveis on es du a terme el pràcticum, les dades de contacte i dedicació prevista del professorat als estudiants durant la seva estada de pràcticum, el sistema d'avaluació que s'emprarà, el seguiment del professorat, així com els drets i deures dels estudiants. Aquest document ha de preveure l'evolució dels estudiants durant la seva activitat formativa, i per tant ha de contenir la progressió en el seu aprenentatge.
- ✓ **Document de distribució dels estudiants i de professorat en el pràcticum.** És un document administratiu, revisat i tancat amb el/la

professor/a responsable del pràcticum, on consta la distribució dels estudiants en els centres, serveis de pràcticum, torn i horaris. A més conté l'assignació dels professors/es de pràcticum que realitzen la tutorització de cada estudiant.

- ✓ **Diari reflexiu.** És l'eina bàsica, de l'estudiant i recull el següent:
  - Activitats habituals que es duen a terme.
  - Activitats, vivències, situacions que generen dubtes i que condueixen a una reflexió.
  - Reflexions personals sobre el dia a dia en el pràcticum.
  - Reflexió final sobre l'estada de pràcticum.

El diari reflexiu, és una eina de l'estudiant que serveix per a dur a terme el seguiment per part del professor/a de pràcticum i per tant cal el.laborar-lo de manera contínua, cada dia. No es tracta de fer un relat excessiu, sinó de destacar els aspectes importants de la pràctica clínica.

Aquest diari ha de contenir un guió que faciliti a l'estudiant l'assoliment de les competències previstes, així com els objectius concrets del pràcticum.

- ✓ **Portafoli.** És una eina de treball complementària al diari reflexiu, on l'estudiant recull, en forma escrita o en format digital, les evidències científiques, els documents interns i tots aquells altres elements (vídeos, premsa, tríptics, etc.) que el condueixen a reflexionar, però sobretot a detectar evidències científiques, d'experts o de consens, per donar validesa a l'actuació professional. Aquest portafoli, complementa el diari reflexiu, A més és una eina important en els seminaris de treball durant el pràcticum i un element de treball en les sessions de seguiment del professor de pràcticum.
- ✓ **Document per l'avaluació de l'estudiant.** Entenem que el procés avaluatiu és un procés i no només una acció única final. Es proposa que el sistema d'avaluació es durà a terme des de la perspectiva de:
  - Un sistema vàlid, que mesuri allò que es vol mesurar.
  - Fiable, que identifiqui dificultats en l'aprenentatge
  - Un sistema d'avaluació que motivi als estudiants en la millora
  - Un sistema que tingui en compte el resultat final però també la progressió en els aprenentatges .

Amb tot, es planteja tenir un document per la infermera tutora, el professorat de pràcticum i l'estudiant, on es dugui a terme l'avaluació i l'autoavaluació:

- Document d'avaluació de seguiment. Aquest és un document on el professor de pràcticum amb l'ajut del infermer tutor, haurà de fer una avaluació de l'estudiant durant el procés formatiu i per tant poder detectar-ne els seus punts forts i febles, i poder fer les rectificacions oportunes o donar el suport necessari per aconseguir les millores previstes. Es farà una avaluació completa intermitja.
- Document d'avaluació final. Aquest document avaluarà l'assoliment dels objectius formatius i les competències previstes pel pràcticum. D'aquí sorgeix l'avaluació bàsica de l'estudiant. Aquesta avaluació es realitzarà conjuntament amb la infermera o infermeres tutores i s'informarà a l'estudiant d'aquesta avaluació.

- ✓ **Enquesta de satisfacció del pràcticum.** És el document on l'estudiant fa una valoració del pràcticum realitzat i de tots aquells que intervenen en el mateix (infermers/es, professors/es, serveis, etc.). Aquesta enquesta es realitza de forma anònima i les dades extretes s'analitzaran cada semestre i es valoraran en els òrgans pertinents del centre i en les comissions mixtes dels convenis establerts per fer-ne les propostes de millora adients.
- ✓ **Seminaris del pràcticum.** El seguiment del professor de pràcticum conté una activitat de tutorització individual i una de grupal. En les tutories individuals es farà un seguiment del diari reflexiu del estudiant, s'aclariran dubtes i s'assessorarà per una bona elaboració d'aquest. En el seguiment grupal es proposa, per tal poder treballar les competències previstes, una activitat tipus seminari on es duguin a terme exposició de casos clínics, es millorin possibles dèficits formatius, s'aclareixin dubtes, treball de situacions previstes prèviament, etc., sempre des d'una perspectiva de l'aprenentatge actiu, i per tant el professor/a adopta un paper de guia, però és l'estudiant qui ha de preparar la documentació en les sessions, inclús de dirigir-ne alguna.

El Pràcticum en el Grau en Infermeria de la UdG, té la següent distribució:

Primer curs: 5 ECTS. Pràcticum I.

Segon curs: 11 ECTS. Pràcticum II.

Tercer curs: 20 ECTS. Pràcticum III.

Quart curs: 42 ECTS. Pràcticum IV i V.

Específicament es plantegen aquí els aspectes relatius a l'assignatura Pràcticum II, organitzada en dos períodes de Pràcticum: un primer període que es desenvolupa durant 3 setmanes en vint Centres d'Atenció Primària i un segon període de 5 setmanes que es realitza en vuit Centres Hospitalaris situats en la regió sanitària de Girona. Les competències relacionades amb el Pràcticum són un total de 17 de les 22 que té l'estudi. Aquestes competències s'han desglossat en subcompetències per tal de poder-les assolir de forma progressiva i poder-les fer més operatives.

El treball previ per a elaborar els mecanismes d'avaluació complexa de les competències, s'ha realitzat a través de la Comissió de Competències de la EUI creada a aquest efecte a principis del curs 2009-2010. En aquesta comissió s'han definit els resultats d'aprenentatge de cada competència, les metodologies docents i d'avaluació complexa, així com els criteris d'avaluació de les activitats d'aprenentatge. Alguns exemples d'aquesta proposta són les que es mostren a la Taula 1.

**Taula 1:** Descripció de l'avaluació d'alguna de les competències del pràcticum II

COMPETÈNCIA	OBJECTIU/ RESULTATS D'APRENTATGE	METODOLOGIA	CRITERIS D'AVALUACIÓ
<p><b>Basar les intervencions de la infermeria en l'evidència científica i en els mitjans disponibles</b></p>	<p>L'estudiant utilitza i cita les fonts d'informació consultades de forma correcta</p>	<p>Portafoli</p>	<p>L'estudiant inclou en la bibliografia consultada en les activitats de portafoli:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Fonts científiques acreditades i actuals (darrers 10 anys)</li> <li>- Webs institucionals d'informació sanitària</li> </ul> <p>Citació bibliogràfica segons les normes de Vancouver.</p>
	<p>Mostra interès pel seu aprenentatge</p>	<p>Diari reflexiu</p>	<p>Reflexiona sobre els seus avenços i dificultats</p>

<p><b>Actuar en funció del codi ètic i deontològic d'Infermeria</b></p>	<p>Respectar la confidencialitat de la persona atesa</p> <p>Respectar la intimitat de la persona atesa</p>	<p>Observació</p>	<p>En el procés d'informació, l'estudiant té cura de preservar la confidencialitat de la persona atesa. No parla referent a la persona amb d'altres professionals si no és per motius de la pròpia atenció a la persona</p> <p>En l'atenció directa al pacient (higiene, tècniques, cures...), l'estudiant té cura de preservar la intimitat de la persona atesa (tancant la porta, cobrint la part despullada del cos....)</p>
	<p>L'estudiant reflexiona sobre la confidencialitat, intimitat i respecte de la persona atesa</p>	<p>Diari reflexiu</p>	<p>L'estudiant presenta reflexions relacionades amb la confidencialitat, intimitat i respecte de la persona atesa durant l'activitat pràctica a l'hospital</p>



	<p>Contextualitzar els Drets i Deures dels ciutadans amb la pràctica assistencial hospitalària</p>	<p>Portafoli</p>	<p><u>Activitat</u></p> <p>L'estudiant descriu 5 Deures i/o Drets dels ciutadans en relació amb la salut i l'atenció sanitària i els relaciona amb la seva pràctica assistencial.</p> <p>A partir de casos reals, l'estudiant identifica el context en el que s'acompleixen els Deures i/Drets descrits</p>
<p><b>Responsabilitzar-se del propi aprenentatge utilitzant el procés d'avaluació com a mitjà de reflexió i millora de la pròpia actuació</b></p>	<p>Identifica les pròpies necessitats d'aprenentatge</p> <p>Interioritza i integra el procés d'avaluació com a eina de millora de la pràctica assistencial</p> <p>Proposa aspectes de millora del propi auto aprenentatge i cerca la manera de fer-ho</p>	<p>Tutoria individual</p>	<p>Mostra compromís amb l'aprenentatge: responsabilitat, iniciativa i planteja solucions</p> <p>Mostra que té interioritzat el procés d'avaluació i el retiment de comptes</p>

Degut a les característiques de l'activitat formativa en el pràcticum, hem optat per un sistema d'avaluació complexa, on s'avaluïn diferents elements com la observació, les tutories, el diari reflexiu i el portafoli. S'han dissenyat per això diferents rúbriques que han de ser conegudes per l'estudiant que permeten ser sistema avaluatiu, però també formatiu.

Aquestes rúbriques són les que es mostren a les Taules 2 i 3.

**Taula 2:** Rúbrica d'observació

EIX COMPETENCIAL / COMPETÈNCIA	ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	PUNTUACIÓ (0-10)
1. ÈTICA I LEGISLACIÓ		
Promoure i respectar el dret de participació, informació, autonomia i el consentiment informat en la presa de decisions de les persones ateses, d'acord amb la forma en la qual viuen el seu procés de salut-malaltia	(*) L'estudiant informa al malalt del procediment que si li farà, i li demana el consentiment informat oral	
Actuar en funció del codi ètic i deontològic d'Infermeria	L'estudiant respecta la confidencialitat de la persona atesa <sup>(1)</sup>	
	L'estudiant respecta la intimitat de la persona atesa <sup>(2)</sup>	
2. PRESTACIÓ I GESTIÓ DE LES CURES INFERMERES		
Gestionar el temps i els recursos material i d'infraestructura de manera eficient i sostenible	L'estudiant demostra una bona organització del seu treball autònom i delegat	
	L'estudiant fa un bon ús dels recursos materials	
Proporcionar les	Rentat de mans i precaucions universals	
	Procediments bàsics d'asèpsia	

cures d'infermeria necessàries per garantir el benestar i confort a les persones en totes les etapes del cicle vital, que es troben en situació de malaltia, patiment o incapacitat i als seus cuidadors <sup>(3)</sup>	Maneig de material estèril	
	Higiene corporal i mesures de confort	
	Determinació de constants vitals	
	Canvis posturals	
	Cura de ferides	
	Embenatges bàsics	
	(*) Tècnica d'injecció parenteral: IM, SC, ID	
	(*) Realització i enregistrament de l'ECG	
	(*) Extracció de sang venosa	
	Inserció catèter venós	
	Tractament endovenós	
	(*) Sondatge vesical	
	(*) Cures i manteniment de la sonda vesical	
	Autoanàlisi de glicèmia	
	(*) Traccions cutànies	
(*) Col·locació de SNG		
(*) Cures i manteniment de la SNG*		
(*) Cura d'estomes digestius i urològics*		
Garantir la seguretat d'elles persones ateses en l'administració de fàrmacs	L'estudiant realitza les comprovacions que cal fer abans de l'administració de fàrmacs per qualsevol via per tal de garantir la seguretat	
<b>3. RELACIÓ I COMUNICACIÓ</b>		
Establir una comunicació eficaç amb pacients, família, grups socials i fomentar l'educació per la salut	<p>L'estudiant es comunica amb la persona atesa i familiars de forma entenedora d'acord amb les seves necessitats <sup>(4)</sup></p> <p>L'estudiant utilitza un llenguatge formal incorporant vocabulari específic de l'àmbit de la salut entenedor per les persones ateses</p>	
Utilitzar adequadament les tecnologies de informació i comunicació sanitàries	<p>L'estudiant realitza el maneig bàsic dels sistemes d'informació sanitària a l'Àmbit hospitalari (SAPS, Gacela....) <sup>(5)</sup></p> <p>L'estudiant registra de forma adequada el seguiment de la persona atesa</p>	
<b>4. TREBALL EN EQUIP</b>		
4.1. Treballar amb els altres membres de l'equip de salut aportant el propi coneixement, les pròpies estratègies i	L'estudiant es comunica de forma adequada amb l'equip assistencial	
	L'estudiant demostra capacitat de treball en equip	

habilitats per actuar de manera efectiva		
<b>5. EDUCACIÓ PER LA SALUT</b>		
5.2. Fomentar estils de vida saludables, autocura, donant suport al manteniment de conductes preventives i terapèutiques	L'estudiant fomenta l'autocura i afavoreix l'autonomia	
<b>NORMATIVA DEL PRÀCTICUM</b>	Uniformitat i identificació <sup>(6)</sup>	
	Aspecte personal <sup>(7)</sup>	
<b>Total puntuació</b>		
<b>Total puntuació sobre 10</b>		

**Taula 3 : Rúbrica del Diari reflexiu**

<b>CONTINGUTS I AVALUACIÓ DEL DIARI REFLEXIU</b>	<b>Valoració De 0 a 10</b>	<b>% de la nota</b>	<b>NOTA Valor absolut</b>
1. Activitats habituals que es duen a terme		10	
2. Fa descripcions que condueixen a una reflexió		10	
3. Reflexions personals sobre l'activitat diària		15	
4. Guió			
4.1. Reflexions sobre aspectes ètics i continguts del codi deontològic. Reflexions relacionades amb la confidencialitat, intimitat i respecte de la persona atesa		10	
4.2. Reflexions sobre la gestió del temps, recursos i infraestructures		10	
4.3. Reflexions sobre la relació amb l'equip assistencial i la valoració de la seva activitat pràctica dins l'equip		10	

4.4. Reflexions sobre els avenços i dificultats dintre de l'activitat pràctica a l'hospital		10	
4.5. Reflexions sobre l'avaluació de l'experiència pràctica en la realització del procediment d'una cura		10	
5. Reflexió final sobre l'estada de Pràcticum a l'AP		15	
<b>Nota final</b>		<b>100%</b>	<b>10</b>

Finalment la rúbrica del portafolis que està d'acord a les activitats proposades en el mateix es pot observar a la Taula 4.

**Taula 4:** Descripció de les activitats del portafolis per competències

EIX COMPETENCIAL/ COMPETENCIA	OBJECTIU D'APRENTATGE	CRITERIS D'AVALUACIÓ
<b>1. ÈTICA I LEGISLACIÓ</b>		
Actuar en funció del codi ètic i deontològic d'Infermeria	Contextualitzar els Drets i Deures dels ciutadans amb la pràctica assistencial hospitalària	<u>Activitat 1</u> L'estudiant descriu 5 Deures i/o Drets dels ciutadans en relació amb la salut i l'atenció sanitària, i els relaciona amb la seva pràctica assistencial. A partir de casos reals, l'estudiant identifica el context en el que s'acompleixen els Deures i/o Drets descrits
Comprendre sense perjudicis les persones, assegurant el respecte a les seves opinions, creences i valors, i garantint el dret a la intimitat a través de la confidencialitat i el secret professional	Descriure una situació d'atenció d'infermeria i analitzar-la segons els principis bioètics.	<u>Activitat 2</u> L'estudiant descriu una situació de cures d'infermeria que hagi observat tenint en compte els principis bioètics: 1. Beneficència 2. No maleficència

		3. Autonomia 4. Justícia
<b>2. Prestació i gestió de les cures infermeres</b>		
Realitzar la valoració de les necessitats d'una persona i el seu entorn a partir d'un model infermer així com planificar les cures d'infermeria segons aquestes necessitats, executar-les i avaluar-les	Elaborar una Història d'Infermeria d'una persona atesa a l'hospital segons el model teòric de la Virginia Henderson	<p><u>Activitat 3</u></p> <p>Realitzar una Història d'infermeria a una persona atesa a l'hospital amb les etapes de:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Valoració de les 14 necessitats segons el model teòric de la Virginia Henderson</li> <li>2. Identificar 3 diagnòstics d'infermeria reals i/o potencials segons la taxonomia de la NANDA</li> <li>3. Planificació de les cures d'infermeria (NIC y NOC)</li> <li>4. Execució d'activitats planificades segons el nivell de coneixement de l'estudiant durant 3-5 dies de seguiment</li> <li>5. Avaluació dels objectius planificats si és possible</li> </ol>
Basar les intervencions de la infermeria en l'evidència científica i en els mitjans disponibles	L'estudiant utilitza i cita les fonts d'informació consultades de forma correcta	L'estudiant inclou en la bibliografia consultada en les activitats de portafoli: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Fonts científiques acreditades i actuals (darrers 10 anys)</li> <li>- Webs institucionals d'informació sanitària</li> </ul>

		- Citació bibliogràfica segons les normes de Vancouver.
Garantir la seguretat de les persones ateses en l'administració de fàrmacs	Identificar els diferents grups de fàrmacs administrats per via parenteral, y descriure les seves indicacions, via d'administració, dosi, preparació, mecanisme d'acció i efectes adversos	<p><u>Activitat 4</u></p> <p>A partir d'una persona atesa a l'hospital, l'estudiant descriu :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Seroteràpia (tipus, volum, pauta i velocitat de perfusió)</li> <li>• Fàrmacs administrats per via parenteral (indicacions, dosi, preparació del fàrmac, via d'administració, mecanisme d'acció i efectes adversos)</li> </ul>
Gestionar el temps i els recursos materials i d'infraestructura de manera eficient i sostenible	L'estudiant coneix la infraestructura física de l'Hospital i servei on fa les pràctiques , i els aspectes organitzatius dels professionals que hi treballen. Coneix i sap qui és el responsable d'infermeria del servei	<p><u>Activitat 5</u></p> <p>Descripció de l'àmbit territorial de la cobertura de l'Hospital. Nom de l'entitat proveïdora (hospital)</p> <p>Descripció de la població que cobreix l'hospital. ABS vinculades al mateix.</p> <p><u>Activitat 6</u></p> <p>Descripció física de l'hospital i dels espais i funcions del Servei on l'estudiant fa la seva activitat pràctica</p> <p><u>Activitat 7</u></p> <p>Descripció dels</p>

		professionals del Servei on l'estudiant es troba (nombre, distribució per tipus i torn, organització...)
Realitzar les cures infermeres de manera individualitzada, planificant-les i avaluant-les amb la participació de la persona atesa, família o grup de pertinença i d'altres professionals	L'estudiant planifica i realitza una cura infermera de manera individualitzada amb la participació de la persona atesa i l'avalua	<p><u>Activitat 8</u></p> <p>L'estudiant descriu correctament el procediment d'una cura i inclou:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Recursos materials</li> <li>• Recursos humans</li> <li>• Planificació</li> <li>• Informació al pacient i/o família (abans i després de la cura)</li> <li>• Participació del pacient i/o família (inici i final)</li> <li>• Passos a seguir en el procediment</li> <li>• Registre</li> </ul>
<b>3. RELACIÓ I COMUNICACIÓ</b>		
Comunicar-se oralment i per escrit sobre temes de la seva especialitat de forma original i creativa, adaptant-se a l'auditori o als destinataris i utilitzant els suports i/o recursos que fan més eficaces les produccions orals	L'estudiant utilitza en el redactat dels treballs un llenguatge clar i entenedor i segueix una estructura coherent	<p>L'estudiant utilitza un llenguatge clar i entenedor</p> <p>L'estudiant presenta el treball ben estructurat i el contingut sense faltes d'ortografia</p>
Seleccionar autònomament les fonts i la informació rellevant, del propi àmbit de coneixement, per respondre a uns objectius concrets	L'estudiant aporta la documentació adequada a uns objectius concrets citant les fonts consultades segons les normes de Vancouver	<p><u>Activitat 9</u></p> <p>A partir d'un cas, l'estudiant descriu els consells de salut recomanats a l'alta d'un pacient i els justifica amb documentació adequat-los a la</p>



		situació clínica del la persona:
--	--	----------------------------------

I que es duen a terme amb la rúbrica de la Taula 5 per tal de poder realitzar l'avaluació

**Taula 5:** Rúbrica del portafoli

<b>CONTINGUTS I AVALUACIÓ DEL PORTAFOLI</b>	Valoració De 0 a 10	% de la nota	NOTA Valor absolut
<b>1.Forma:</b>			
1.1. Llenguatge clar i entenedor. Bibliografia citada segons les normes de Vancouver		5	
1.2. Guió amb una estructura coherent i contingut sense faltes d'ortografia		5	
<b>2. Continguts:</b>			
Activitat 1		5	
Activitat 2		5	
Activitat 3		15	
Activitat 4		10	
Activitat 5		5	
Activitat 6		5	
Activitat 7		5	
Activitat 8		15	
Activitat 9		10	
<b>Nota final</b>		<b>100</b>	<b>10</b>

## Conclusions

No hi ha dubte que el treball previ realitzat a les comissions, ha ajudat en l'elaboració de bons instruments d'avaluació de les competències que, gestionats a través de la plataforma Moodle, ens incorpora de ple al tipus d'avaluació en sintonia a l'EEES. D'altra banda, el fet de treballar d'aquesta manera implica la participació del professorat en la implementació i avaluació del nou Pràcticum.

L'avaluació complexa de les competències canvia la idea de l'avaluació, ja que no es pot plantejar aquesta d'una forma transversal, sinó que condueix a una avaluació

continuada. Per un altra banda també representa per l'estudiant un major esforç i un canvi en el sistema de treball que li planteja una necessitat d'autogestió de l'aprenentatge i ser més participis en la seva formació. Quant al professorat s'ha modificat la seva tasca docent, en un espai on abans era molt diversa l'activitat, s'ha homogeneïtzat més, o s'han unificat criteris.

Tot i així, el canvi és substancial i caldrà veure quina és l'avaluació que se'n fa d'aquest sistema de treball, tant per part dels docents com dels discent. A finals d'aquest curs 2010-2011 tindrem els resultats del nou treball en el pràcticum i el valorarem per fer-ne les correccions oportunes.

És important tenir en compte que l'aprenentatge és divers i cal utilitzar sistemes diversos d'avaluació i de treball per part de l'estudiant si es volen assolir adequadament totes les competències previstes, i a més donar un valor quantitatiu necessari per donar una nota que reflecteixi els aprenentatges realitzats.

És necessari que l'estudiant integri en aquest espai de pràcticum, els aspectes primordials de l'activitat professional dins l'evidència científica, i les eines per dur-ho a terme han d'estar presents en la seva activitat docent i en la seva avaluació.

## **Bibliografia**

ORDEN CIN/2134/2008, de 3 de julio, por la que se establecen los requisitos para la verificación de los títulos universitarios oficiales que habiliten para el ejercicio de la profesión de Enfermero, BOE núm. 174.

Burjalés Martí MD, Ricomá Muntané R, Maciá Soler L, Ballester Ferrando D. (2005) Marco europeo, una realidad inminente. Integración de los estudios de enfermería en el espacio europeo de educación superior. Presencia 2005 jul-dic;1(2). Recuperat el 15 de gener de 2011 a <http://www.index-f.com/presencia/n2/20articulo.php>

EUI. (2010). Document de Pràcticum del Títol de Grau en Infermeria. Junta d'Escola de l'Escola Universitària d'Infermeria. Aprovat el 20 de juliol de 2010. Universitat de Girona.

Schmidt NA, Brown JM. (2007). Use of the innovation-decision process teaching strategy to promote evidence-based practice. J Prof Nurs. ;23(3):150-6.

Meeker MA, Jones JM, Flanagan NA. (2008). Teaching undergraduate nursing research from an evidence-based practice perspective. J Nurs Educ.;47(8):376-379.

EUI. (2010). Document de Pràcticum II del Grau d'Infermeria. Universitat de Girona.

## **Qüestions i/o consideracions per al debat**

Quina és la millor proposta d'avaluació de les competències en un espai de pràcticum?  
Com s'ha de plantejar la docència en el pràcticum?

S'ha de dirigir el treball en el pràcticum dels estudiants?

L'avaluació complexa conté més beneficis o dificultats en l'avaluació dels estudiants i en la tasca del professorat?